

Bram van der Perk met zijn huidige gast Rabia Alrabea. Beeld Werry Crone

Interview Asielopvang

Vluchtelingen welkom: Bram van der Perk (85) opent zijn huis voor statushouders

De protestantse Bram van der Perk (85) ontvangt al jaren statushouders in zijn huis. Hij vindt het verrijkend, zij hoeven niet langer in een azc op een woning te wachten. 'Maar ik loop niet bewust goed te doen omdat de Bijbel dat vraagt.'

Jasmijn Huisman 25 maart 2024, 09:45

“Welkom!” zegt Bram van der Perk stralend, terwijl zijn voordeur openzwaait. Hij draagt een groene sweater met touwtjes, een hip brilmontuur. Zijn ogen twinkelen. Op een dressoir in de woonkamer staat een wit Mariabeeldje, ernaast een foto van zijn overleden

vrouw. Zijn gast uit Jemen, Rabia Alrabea (31), is boven in zijn slaapkamer. Van der Perk heeft zijn huiswerk gedaan: op tafel ligt een geopend schrift, vol met aantekeningen over de asielcrisis in Nederland.

Hij buigt over zijn schrift en fronst even. “Ik heb het even opgezocht. Er wachten op dit moment 16.000 statushouders (vluchtelingen met verblijfsvergunning, red.) in een azc op een huis. De gemeente waar ze aan zijn toegewezen, zorgt voor de huisvesting. Maar huizen zijn er nauwelijks.” Zelf ontvangt hij sinds 2019 statushouders in zijn huis, waar hij vaak maandenlang mee samenwoont. Zijn huidige gast is de zesde. Via een oud-collega raakte hij bekend met het initiatief Takecarebnb, dat statushouders aan een ‘gastgezin’ koppelt.

Een verrijking

“Ik vind het heel boeiend om iedere keer iemand anders te ontmoeten”, vervolgt Van der Perk. “Ik heb verschillende mannen ontvangen, onder andere uit Jemen en Saudi-Arabië. Veel van hen waren islamitisch en soms denk je verschillend; dan vind ik het leuk om over die verschillen te praten. Wat mij bijvoorbeeld opvalt, is dat islamitische mannen zo openlijk over hun geloof praten. Dat heeft mij verrijkt.”

Vorige week ging Van der Perk met zijn gast Rabia Alrabea mee naar een iftar, de avondmaaltijd die tijdens de ramadan na zonsondergang wordt gegeten. Andersom bezoekt Alrabea soms de kerk waar Van der Perk bij is aangesloten: de protestantse Torenpleinkerk in Vleuten.

Advertentie

Activisme

Van der Perk is zoals hij zelf zegt ‘een progressieve christen’: hij was jarenlang actief bij de Pacifistisch Socialistische Partij (PSP), een van de voorlopers van GroenLinks. In 1990 fuseerde PSP met de CPN, de Politieke Partij Radikalen en de progressief-christelijke Evangelische Volkspartij tot GroenLinks. Hij is geboren en getogen in Katwijk, waar hij lid was van de Gereformeerde Kerk (nu onderdeel van PKN). Zijn activisme werd naar eigen zeggen niet gewaardeerd in de kerk.

“Destijds was de sfeer: je moet doen wat je gevraagd wordt. Kerken waren toen toch vooral een bolwerk van conservatisme. Maatschappijkritische mensen, daar waren er niet veel van.” Even

verdwijnen de pretoogjes. “Maar je moet niet alles maar slikken voor zoete koek. Wat vind ik goed, wat vind ik niet goed? Die vragen moet je altijd stellen.”

Naastenliefde

Of hij statushouders ontvangt vanuit christelijke waarden zoals naastenliefde, daar denkt hij niet zoveel over na. “Ik loop niet bewust goed te doen omdat de Bijbel dat van me vraagt. Nee, zo zit dat echt niet.” Er valt een stilte. “Ik verloor alleen het contact met de kerk als instituut, maar door het goede contact met de predikant bij de Torenpleinkerk, realiseer ik me wel dat mijn motivatie misschien wel uit het geloof komt. Het idee om de wereld een beetje beter te maken.”

Hij schiet in de lach. “Of nou ja... De wereld, de wereld... Op postzegelformaat, dan. Weet je, ik kan in mijn eentje gaan zitten in dit huis. Maar op deze manier maak ik kennis met een hele andere wereld, met allerlei andere ideeën.”

“En voor mijn kinderen is het ook fijn, over mij hoeven ze zich geen zorgen te maken.” Eén van zijn eerdere gasten noemt hem liefkozend ‘zijn Nederlandse opa’. “Ik kom niks tekort, want ze komen iedere keer met lekker eten thuis”, zegt hij grijnzend. “Het huis is ook brandschoon, een schoonmaakhulp heb ik niet nodig.”

Tweede Wereldoorlog

“Nu we er zo over praten, denk ik dat ik misschien een vertaalslag heb gemaakt van de principes van mijn vader. Ook hij was maatschappijkritisch. Hij was zeer anti-Duits, hij had al snel in de gaten dat het helemaal fout ging aan onze oostgrens.” Zijn vader had een bloembollenkwekerij, in de schuren maakte hij ruimte vrij voor jonge mannen die zich verstopten vanwege de *Arbeitseinsatz*.

“Ik kan me herinneren dat er op een gegeven moment Duitsers langskwamen om te zoeken naar die onderduikers. Ze stonden in onze witte, marmeren hal met een handgranaat. Dat zie ik nog heel helder voor me. Mijn vader stond in de deuropening van de woonkamer. Hij zei: ‘Jullie staan daar nu wel, maar als jullie dat wapen gebruiken weet ik waar ik naartoe ga. Naar de hemel. Weten jullie dat van jezelf?’” Zijn ogen worden waterig, hij duwt zijn bril een stukje naar voren om het vocht uit zijn ogen te vegen.

“Daarna dropen ze af, het was intimidatie. Ik denk dat ik wel trekjes in mijn karakter heb van mijn vader, maar ik geef er mijn eigen invulling aan.” De impliciete boodschap was: maatschappelijk actief – én kritisch zijn – hoort bij geloven.

Bram van der Perk met zijn huidige gast Rabia Alrabea. Beeld Werry Crone

Asielbeleid

Van der Perk heeft, geheel in de kritische geest van zijn vader, wel het een en ander aan te merken op het huidige asielbeleid.

Bijvoorbeeld dat statushouders na het krijgen van een verblijfsvergunning maanden, soms jaren, in de noodopvang of reguliere asielopvang moeten wachten op een woning.

“Ondertussen gebeurt er op die plekken niets, ze krijgen daar een stoomcursus langslapen. Terwijl een gasthuishouden de overstap naar de gewone samenleving veel makkelijker maakt. Rabia spreekt niet alleen mij, maar ook mijn burens en kinderen. Hij leert begrijpen hoe de Nederlandse cultuur in elkaar zit. Wacht, ik roep hem wel even.” Van der Perk staat op en loopt naar het trapgat. Een paar seconden later neemt Rabia Alrabea plaats op de stoel naast hem.

Kennismaken met cultuur

“Ik heb allemaal slechte dingen over je verteld!” grapt Van der Perk. Alrabea lacht en raakt even speels zijn been aan. “Weet je, in het begin maakte ik me best zorgen over mijn verblijf hier”, begint hij. “Begrijpen we elkaar wel? Maar Bram is heel erg open en respecteert

mijn cultuur. En door hem maak ik kennis met de Nederlandse cultuur, hoe ik het afval moet scheiden, maar ook hoe je je dagen indeelt.”

“In onze cultuur geven we minder om strikte afspraken. Net zoals in veel andere zuidelijke landen zoals Spanje en Portugal. Van Bram leer ik dat er een tijd en plaats is voor alles; voor maaltijden, bijvoorbeeld.” Hij grijnst. “In ieder geval doe ik mijn best.” Alrabea werd geboren in Jemen, maar groeide op in Egypte. Daar studeerde hij af in geneeskunde. Hij werd door het Egyptische regime nauwlettend in de gaten gehouden vanwege zijn politieke activisme, dus besloot hij te vluchten.

Alrabea kreeg van de IND een verblijfsvergunning toegewezen voor de gemeente Utrecht. Hij wachtte een tijdje op een woning in de asielopvang bij attractiepark Duinrell in Wassenaar, maar hij sliep slecht in de grote slaapzalen. Ook vond hij de reis vanaf daar naar de Universiteit Utrecht, waar hij een master epidemiologie volgt, ver. “Daarom wilde ik dit eens uitproberen”, legt hij uit. “Ik denk overigens niet dat dit voor iedereen een oplossing is, omdat de cultuurverschillen groot zijn.”

Dialogoog

“Maar ik kom uit een vrij open gemeenschap in Egypte, veel van mijn vrienden zijn christen. Ik ben het dialogoog wel gewend.” Hij glimlacht. “Alleen is het voor mij niet normaal om te kunnen protesteren en zeggen wat je denkt, dat is het voor Nederlanders misschien wel”, zegt Alrabea. “Ik kan hier doen wat ik wil, zonder dat ik bang hoeft te zijn. In Egypte kon je leven na deelname aan een protest in één seconde veranderen.”

“Het gekke is: toen ik na een familiebezoek in Egypte terugkeerde, realiseerde ik me dat ik ook echt terug wilde naar Nederland. Toen ik aankwam op het vliegveld, zag de medewerker bij de paspoortcontrole dat ik een vluchtelingenpaspoort had. Welkom thuis, zei hij. Dat maakte me gelukkig.”

Ondertussen luistert Van der Perk gebiologeerd naar zijn verhaal. Veel vragen over het verleden stelt hij niet aan zijn gasten: ze zijn immers al urenlang bevraagd door de IND, legt hij uit. “Als er is vastgesteld dat iemand hier mag zijn, is hij welkom. Maar wat ik nog wel belangrijk vind om te zeggen over het samenwonen, is dat je op deze manier wel een deel van je privacy opgeeft”, zegt Van der Perk. “Een dichte deur is een dichte deur.”

Alrabea knikt. “Je moet wel rekening met elkaar houden.”